

สรุปการเดินทางไปศึกษาดูงาน
ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี

ของคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา
ร่วมกับคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาปัญหาชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย
ในคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา
ระหว่างวันที่ ๘ - ๙ ธันวาคม ๒๕๕๑

การควบคุมผู้หนีภัยจากการสู้รบ ณ พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน

ที่ตั้ง

พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน ตั้งอยู่ที่บ้านถ้ำหิน หมู่ที่ ๕ ตำบลสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พิกัด NR ๒๙๒๑๔๓ มีพื้นที่ประมาณ ๕๐ ไร่ ภูมิประเทศทั่วไปเป็นหุบเขา มีภูเขาล้อมรอบ เรียกว่า “หุบกระท้อน” มีลำห้วยน้ำขุนไหลผ่าน ห่างจากชายแดนประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ความเป็นมา

ได้มีการสู้รบระหว่างกองกำลังทหารพม่า กับกองกำลังชนกลุ่มน้อยกะเหรี่ยง ตามแนวชายแดน ไทย-พม่า ด้านอำเภอสวนผึ้ง ตั้งแต่ต้นเดือน มีนาคม ๒๕๕๐ ทำให้มีผู้หนีภัยจากการสู้รบชาวกะเหรี่ยง หนีภัยเข้ามาอยู่ในพื้นที่อำเภอสวนผึ้งเป็นจำนวนมาก อำเภอสวนผึ้งร่วมกับ ฉก.ร. ๒๙ กองร้อย ตชด. ที่ ๑๓๗ และ กองร้อย อส.อ. สวนผึ้งที่ ๕ ได้กำหนดพื้นที่พักพิงชั่วคราวให้กับผู้หนีภัยจากการสู้รบในเบื้องต้น จำนวน ๒ แห่ง คือ

๑. พื้นที่พักพิงชั่วคราวห้วยสุต หมู่ที่ ๓ ตำบลสวนผึ้ง มีผู้หนีภัยจากการสู้รบ จำนวน ๒,๖๘๔ คน
๒. พื้นที่พักพิงชั่วคราวห้วยคอกหมู บ้านบ่อหวี หมู่ที่ ๔ ตำบลตำนาวศรี มีผู้หนีภัยจากการสู้รบ

จำนวน ๒,๑๑๖ คน

รวมผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวทั้ง ๒ แห่ง จำนวน ๔,๘๐๐ คน

ต่อมากองกำลังสุรสีห์ ได้มีนโยบายเคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ จากพื้นที่พักพิงชั่วคราวทั้งสองแห่งโดยจัดตั้งพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหินขึ้น โดยอนุมัติของผู้บัญชาการทหารบก เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และได้เริ่มเคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบมายังพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน ดังนี้

- ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ จากพื้นที่พักพิงฯ ห้วยคอกหมู
- ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ จากพื้นที่พักพิงฯ ห้วยสุต
- ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๐ เคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ จากพื้นที่พักพิงฯ บ้านพุ่มวง อำเภอตำบมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน ๒,๔๐๒
- ๑๖ กันยายน ๒๕๕๐ เคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ จากห้วยสะตือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน ๑๒๒ คน

- ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๐ เคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ จากพื้นที่พักพิงฯ ห้วยคอกหมู (ครั้งที่ ๒) จำนวน ๕๗๙ คน
- ๒๗ เมษายน ๒๕๕๓ เคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ จากบ้านป่าเต็ง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๑๒๐ คน
- ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๔ เคลื่อนย้ายนักศึกษาพม่า (POC), Border Case จากศูนย์มณีลอย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี จำนวน ๓๙๓ คน
- ๒๒ มีนาคม-๑ เมษายน ๒๕๕๔
รับ POC จากกระทรวงมหาดไทย และ UNHCR จำนวน ๔๑๘ คน
- ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๔ ประชุมพิจารณาให้สถานะแก่ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าโดย PAB (Provincial Admission Board) จำนวน ๑,๐๓๐ คน จำนวน ๕๗๐ ครอบครัว

การดำเนินการ

หลังจากเคลื่อนย้ายผู้หนีภัยจากการสู้รบ เข้าสู่พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหินแล้ว อำเภอสวนผึ้ง ได้รับมอบภารกิจในการควบคุมดูแลผู้หนีภัยจากการสู้รบ ณ พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน จึงได้เริ่มดำเนินการ ดังนี้

๑. การจัดระเบียบประชากร

๑.๑ การจัดทำทะเบียนผู้หนีภัยจากการสู้รบ โดยแยกเป็น ครอบครัว หมู่บ้าน เพศ กลุ่มอายุ เพื่อใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบ และควบคุมผู้หนีภัยจากการสู้รบ และเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการเดินทางกลับประเทศพม่าในอนาคต การดำเนินการจัดทำทะเบียนได้ดำเนินการร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับ UNHCR ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นต้นมา

จัดระบบการอยู่อาศัย โดยแยกเป็นหมู่บ้านตามหมู่บ้านเดิมที่ผู้หนีภัยจากการสู้รบ เคยอาศัยอยู่ ๕๗ หมู่บ้าน ปัจจุบันในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหินแบ่งเป็น ๔ Zone ๑๖ Section ดังนี้

Zone ๑ ได้แก่ ผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวห้วยคอกหมู

Zone ๒ ได้แก่ ผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวห้วยสุด

Zone ๓ ได้แก่ ผู้ที่เดินทางมาจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านพุ่มวง

Zone ๔ ได้แก่ ผู้ที่เดินทางมาจากศูนย์นักศึกษาพม่าบ้านมณีลอย อำเภอปากท่อ และ POC ที่รับใหม่

๑.๒ คัดเลือกคณะกรรมการบริหารผู้หนีภัยจากการสู้รบ (Camp Committee) เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลควบคุมฯ ในการจัดระเบียบชุมชน และประสานงานกับส่วนราชการต่าง ๆ และองค์กรเอกชนที่เข้าไปดำเนินการให้ความช่วยเหลือภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน และในปัจจุบันจะมีการเลือกตั้งคณะกรรมการผู้หนีภัยจากการสู้รบ ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี

๑.๓ แต่งตั้งชุดรักษาความปลอดภัยประจำพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน (Beeber) จำนวน ๕๐ คน ทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อย โดยมีหน้าที่ช่วยเหลือชุดควบคุมฯ

๑.๔ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารผู้หนีภัยจากการสู้รบ เดือนละ ๑ ครั้ง เพื่อรับทราบปัญหาความต้องการต่าง ๆ ภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน เพื่อพิจารณาหาทางแก้ไขและช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบ ต่อไป

๒. การจัดระบบสุขภาพ

๒.๑ จัดทำส้วมซึมทุกหลังคาเรือน

๒.๒ จัดระบบน้ำ ควบคุมการใช้น้ำในลำห้วยน้ำขุ่น เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาโรคติดต่อต่าง ๆ ร่วมกับองค์กรเอกชน จัดตั้งระบบประปาเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค (ผ่านการฆ่าเชื้อด้วยคลอรีน) โดยมีสาธารณสุขอำเภอควบคุมดูแล ให้เป็นไปอย่างถูกสุขอนามัย ปริมาณน้ำที่ใช้วันละ ๒๕ ลิตร/คน

๒.๓ จัดสร้างที่ซักล้าง จำนวน ๘ แห่ง เพื่อให้ผู้หนีภัยจากการสู้รบ ใช้เป็นที่ซักล้าง อาบน้ำ และมีระบบการกรองน้ำก่อนที่จะลงไปสู่ลำห้วย เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำเสียไหลลงสู่ลำห้วย ก่อให้เกิดปัญหาแก่ราษฎรไทยโดยรอบพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน

๓. การรักษาพยาบาล

อำเภอสวนผึ้ง ร่วมกับสาธารณสุขอำเภอสวนผึ้ง และองค์กร IRC จัดตั้งโรงพยาบาลสำหรับให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วย โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอ แพทย์ขององค์กร IRC รวมทั้งผู้หนีภัยจากการสู้รบ ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการรักษาพยาบาล ปฏิบัติหน้าที่ให้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวฯ หากเกินขีดความสามารถ จะดำเนินการขออนุมัตินำผู้หนีภัยจากการสู้รบ ไปรักษาต่อยังโรงพยาบาลสวนผึ้ง และโรงพยาบาลราชบุรี ตามลำดับ

๔. การรักษาความสงบเรียบร้อย

จัดตั้งระบบการรักษาความปลอดภัย เป็น ๒ ชั้น คือ

๔.๑ ชั้นใน อำเภอสวนผึ้งจัดกำลังสมาชิกอาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) จำนวน ๖๐ นาย เป็นชุดรักษาความปลอดภัย

๔.๒ ชั้นนอก ฉก.ทัพพระยาเสือ และกองร้อย ตชด. ที่ ๑๓๗ ควบคุมพื้นที่ตามแนวชายแดน

๕. การดำเนินงานด้านการศึกษาแก่ผู้หนีภัยจากการสู้รบ

กระทรวงมหาดไทย อนุมัติให้มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน เมื่อต้นปี ๒๕๔๒ และโรงเรียนได้เปิดทำการสอนในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๓

วิชาที่ทำการสอน

Primary Level	Secondary Level
๑. ภาษากะเหรี่ยง	๑. ภาษากะเหรี่ยง
๒. ภาษาอังกฤษ	๒. ภาษาอังกฤษ
๓. ภาษาพม่า	๓. ภาษาพม่า
๔. วิทยาศาสตร์	๔. วิทยาศาสตร์
๕. คณิตศาสตร์	๕. คณิตศาสตร์ ๑

๖. สังคมศาสตร์	๖. คณิตศาสตร์ ๒
๗. สุขอนามัย	๗. สังคมศาสตร์
๘. ศิลปะ	๘. เกษตรกรรม
๙. พลศึกษา	๙. พลศึกษา

๖. การนับถือศาสนาของผู้หนีภัยจากการสู้รบ ซึ่งจำแนกได้ ๓ ศาสนา คือ

- ศาสนาพุทธ
- ศาสนาอิสลาม
- ศาสนาคริสต์

๗. การดำเนินการขององค์กรเอกชน (Non Government Organization)

๗.๑ Thailand Burmese Border Consortium – TBBC

องค์กร TBBC เป็นองค์กรหลักในการดำเนินกิจการตามโครงการแจกจ่ายเครื่องอุปโภคบริโภค ประกอบด้วย ข้าวสาร, กะปิ, เกลือ, น้ำมันพืช, พริก, เชื้อเพลิงหุงต้ม, ผ้าห่ม, มุ้ง รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างที่พักอาศัย เช่น ฝาเต็นท์, ไม้ไผ่ ฯลฯ และให้การช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉินอื่น ๆ สำหรับความต้องการด้านอาหารในรอบ ๑ เดือน

ปริมาณแจกจ่ายกำหนดไว้ดังนี้

- ข้าวสาร : ผู้ใหญ่ ๑๖ กิโลกรัม/คน/เดือน : เด็ก ๘ กิโลกรัม/คน/เดือน
- ปลากระป๋องและกะปิ : ๑ กิโลกรัม/คน/เดือน
- พริก : ๒๕๐ กรัม/คน/เดือน
- เกลือ : ๑ กิโลกรัม/๓ คน/เดือน
- ถั่วเหลือง : ผู้ใหญ่ ๑.๕ กิโลกรัม/คน/เดือน : เด็ก ๗๕๐ กรัม/คน/เดือน
- น้ำมันพืช : ผู้ใหญ่ ๑ ลิตร/คน/เดือน : เด็ก ลิตร/คน/เดือน
- ถ่านสังเคราะห์ : ๗ กิโลกรัม/คน/เดือน
- มุ้ง : ๑ หลัง/๓ คน
- ผ้าห่ม : ๑ ผืน/๒ คน

๗.๒ International Rescue Committee – IRC

องค์กร IRC เป็นองค์กรหลักในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการด้านการแพทย์ โดยมีหน้าที่ดูแลให้ความช่วยเหลือด้านการสาธารณสุข และสาธารณสุขภาค ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสวนผึ้ง และโรงพยาบาลสวนผึ้งในการดูแลรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย และจัดระบบประปา เพื่อให้มีน้ำในการอุปโภคบริโภค รวมทั้งจัดทำระบบกรองน้ำให้ถูกสุขอนามัย นอกจากนี้องค์กร IRC ยังดำเนินกิจกรรมตามโครงการรักษาสุขภาพตาเบื้องต้น จัดและสนับสนุนการฝึกอบรมด้านสุขภาพตา สนับสนุนและแจกจ่ายแว่นตา เผยแพร่การป้องกันความบอดมีดโดยการพัฒนาข้อมูล ด้านการศึกษาชุมชนการขาดแคลนวิตามินเอ และการดูแลรักษาความสะอาด เพื่อควบคุมโรคเกี่ยวกับดวงตา

๗.๓ Aide Medicale International - AMI

องค์กร AMI ดำเนินกิจกรรม ตามโครงการ Health Messenger (Distance Learning Health Magazine) นิตยสารสุขภาพเพื่อการศึกษาทางไกล

๗.๔ Handicap International - HI

องค์กร HI ดำเนินกิจกรรม ด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ทุพพลภาพ โดยจัดหาสนับสนุนอุปกรณ์แขน ขาเทียม และให้ความรู้เกี่ยวกับภัยที่เกิดจากทุบระเบิด

๗.๕ ZOA Refugee Care - ZOA

องค์กรโซอาร์ เป็นองค์กรหลักในการดำเนินกิจกรรมตามโครงการด้านการศึกษากองฝึกอบรมครูเกี่ยวกับหลักการสอนการวิเคราะห์และประเมิน พัฒนาสื่อการสอน แนะนำการใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรและคู่มือการสอนและฝึกอบรมวิชาชีพ ได้แก่ งานเกษตรกรรม การเลี้ยงสัตว์ การเย็บผ้า และการทอผ้า

๗.๖ Catholic Office for Emergency Relief and Refugees - COERR

สำนักงานคาทอลิกสงเคราะห์ผู้ประสบภัยและผู้ลี้ภัย ดำเนินกิจกรรมตามโครงการแจกจ่ายอุปกรณ์การศึกษา และการกีฬา มีหน้าที่ให้การสนับสนุนอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอนให้กับผู้หนีภัยจากการสู้รบ ดำเนินการอบรมด้านสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ และสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ ผู้สูงอายุ หญิงหม้าย, ผู้พิการ และเด็กกำพร้า

๗.๗ Burma Distance Education Project Thailand – Phase II – BDEPT- II

องค์กร BDEPT – II ดำเนินกิจกรรมตามโครงการศึกษาทางไปรษณีย์ ประกอบด้วยหลักสูตรการจัดการชุมชน หลักสูตรฝึกอบรมภาษาอังกฤษ

๗.๘ Right To Play

องค์กร Right to Play ดำเนินกิจกรรมตามโครงการฝึกสอนกีฬา เพื่อฝึกสอนกีฬาให้กับเยาวชนผู้หนีภัยจากการสู้รบ และเยาวชนไทยบริเวณโดยรอบพื้นที่พักพิงชั่วคราว เพื่อหวังผลด้านสุขภาพพลานามัย และความสัมพันธ์อันดีระหว่างราษฎรไทยกับผู้หนีภัยจากการสู้รบ

๗.๙ Shanti Volunteer Association - SVA

องค์กร SVA ดำเนินกิจกรรมตามโครงการกิจกรรมห้องสมุด โดยให้การสนับสนุนห้องสมุดในพื้นที่พักพิงชั่วคราว กิจกรรมหลักได้แก่ ก่อสร้างห้องสมุด, แปลหนังสือสำหรับเด็ก ภาษากระเหรี่ยง พม่า และอบรมบรรณารักษ์ เป็นต้น

๘. การดำเนินงานร่วมกับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ UNHCR (United Nation High Commissioner For Refugees)

UNHCR ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบเมื่อกลางปี พ.ศ. ๒๕๔๑ และได้เข้ามาปฏิบัติงานภาคสนามในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน ในช่วงต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีการประชุมระหว่างรัฐบาลไทย และ UNHCR ได้กำหนดบทบาทและขั้นตอนการดำเนินงานของ UNHCR ไว้ โดยกำหนดให้ UNHCR เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบ เน้นการ

เป็นองค์กรกลาง เป็นผู้รับรองความโปร่งใส ในการปฏิบัติงานของคนไทยต่อผู้หนีภัยจากการสู้รบ โดยมีความชัดเจนในทางปฏิบัติว่า UNHCR ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติ กระทรวงมหาดไทยจะเป็นหน่วยหลักในการควบคุมดูแลผู้หนีภัยจากการสู้รบ

๙. สภาพปัญหาของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน

๙.๑ เนื่องจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน มีเนื้อที่ ๔๐ ไร่เศษ ซึ่งตามมาตรฐานของสำนักข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยสหประชาชาติ (UNHCR) (๔๕ ตรม. / คน) ควรเป็นพื้นที่ซึ่งใช้สำหรับรองรับผู้หนีภัยจากการสู้รบได้เพียงประมาณ ๒,๐๐๐ คน แต่พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหินมีผู้หนีภัยจากการสู้รบพักอาศัยจำนวนมาก ทำให้เกิดสภาพแออัด ก่อให้เกิดปัญหาโรคติดต่อระบาดขึ้นในพื้นที่พักพิงชั่วคราว ซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมาพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน ได้เกิดโรคต่าง ๆ เช่น โรคเท้าช้าง โรคกาฬหลังแอน โรคไข้เลือดออก โรคไทฟอยด์ เป็นต้น

๙.๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ของอำเภอสวนผึ้ง ในการควบคุมผู้หนีภัยจากการสู้รบ ซึ่งเป็นภารกิจที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด อำเภอสวนผึ้งต้องเสียกำลังพล ข้าราชการฝ่ายปกครอง รวมถึงสมาชิก อส. ในการปฏิบัติภารกิจ โดยใช้งบประมาณปกติของทางราชการเช่นเดียวกับอำเภอปกติอื่น ๆ ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานของฝ่ายปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในปัจจุบันมีกำลังสมาชิก อส. อยู่เพียง ๖๐ นาย ซึ่งไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติภารกิจในการควบคุมกำกับดูแลผู้หนีภัยจากการสู้รบ

๙.๓ การลักลอบหลบหนีออกจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน เพื่อไปทำงานทำ

๙.๔ การคุมกำเนิดยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจาก

- เหตุผลทางศาสนา
- ต้องการเพิ่มจำนวนประชากร

๙.๕ ผู้ที่อาศัยอยู่ในโซน ๔ มีความคาดหวังว่าจะได้เดินทางไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สาม โดยเร็ว แต่ต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหินเกิน ๑ ปี ทำให้เกิดความเครียด

ยอดผู้หนีภัยจากการสู้รบ, POC และ Border Case ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน

ประเภท	ชาย	หญิง	เด็กชาย	เด็กหญิง	รวม	ครอบครัว
ผู้หนีภัยจากการสู้รบ	๑,๑๓๕	๑,๒๓๑	๑,๓๖๐	๑,๓๕๓	๕,๐๗๙	๑,๐๐๒
นักศึกษาพม่า (Person of Concern-POC)	๐	๐	๐	๐	๐	๐
กลุ่มบุคคลสัญชาติพม่า (Border Case)	๐	๐	๐	๐	๐	๐
POC รับใหม่	๕	๒	๑๔	๙	๓๐	๑๕
รวมปัจจุบัน	๑,๑๔๐	๑,๒๓๓	๑,๓๗๔	๑,๓๖๒	๕,๑๐๙	๑,๐๑๗

นโยบายกระทรวงมหาดไทยในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์กรการกุศลเอกชน

๑. กิจกรรมแต่ละประเภท ให้มีเจ้าหน้าที่สับเปลี่ยนกันเข้าไปปฏิบัติงานเท่าที่จำเป็น เช่น การแจกจ่ายอาหาร, เสื้อผ้า รวมถึงอุปกรณ์การเรียนการสอน อนุญาตให้มีเจ้าหน้าที่ในพื้นที่เพียง ๑-๒ คนเท่านั้น ส่วนการให้ความช่วยเหลือผู้หนีภัยจากการสู้รบต้องดำเนินการเอง โดยมีเจ้าหน้าที่ NGO อยู่ประจำพื้นที่

๒. เจ้าหน้าที่ NGO จะต้องมียัตตราประจำตัวที่กระทรวงมหาดไทยออกให้ เพื่อใช้แสดงตัวระหว่างปฏิบัติงานในพื้นที่ และจะต้องติดบัตรขณะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติงานได้เฉพาะบริเวณพื้นที่ที่ได้รับอนุมัติและตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในบัตรอนุญาต

๓. ก่อนเจ้าหน้าที่ NGO จะเดินทางเข้าพื้นที่จะต้องไปรายงานตัวที่จังหวัดและอำเภอในเขตพื้นที่รับผิดชอบดูแล เพื่อรับทราบนโยบายของทางราชการ อาทิ ห้ามเข้าไปในเขตประเทศพม่า และในพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัย รวมถึงให้จัดพิจารณาการขยายเวลาอยู่ในประเทศไทยแก่เจ้าหน้าที่ NGO ที่ปฏิบัติงานประจำในพื้นที่

๔. NGO แต่ละองค์กรจะต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อกระทรวงมหาดไทย โดยผ่านจังหวัดทุก ๆ ๓ เดือน และจังหวัดจะประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กร NGO มายังกระทรวงมหาดไทยด้วย

๕. กิจกรรมการจัดส่งยา และเวชภัณฑ์ของ NGO ที่ปฏิบัติงานด้านการแพทย์ และรักษาพยาบาลนั้น ได้แจ้งให้องค์กร NGO นำตัวอย่างยาไปให้หน่วยสาธารณสุขจังหวัดตรวจสอบก่อนทุกครั้งเพื่อควบคุมจำนวนและคุณภาพผลิตภัณฑ์ก่อนการจัดส่งเข้าพื้นที่

๖. สำหรับกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือในโครงการศึกษากระทรวงมหาดไทยได้กำหนดเงื่อนไขดังนี้

๖.๑ ในการสอน จะอนุญาตให้เจ้าหน้าที่ NGO เป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำครูสอนที่เป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบเท่านั้น และการให้ความช่วยเหลือ ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อราษฎรไทยบริเวณรอบพื้นที่พักพิงชั่วคราว

๖.๒ ใ้ไม่อนุญาตให้ทำการสร้างอาคารเรียนถาวร แต่อนุญาตให้สร้างเป็นลักษณะอาคารเรียนชั่วคราวในพื้นที่เท่าที่จำเป็น โดยไม่ให้มีการขยายพื้นที่เพิ่มเติม

๖.๓ กรณีที่พื้นที่ใดยังไม่มีอาคารเรียนชั่วคราว อนุญาตให้จัดหาพื้นที่เท่าที่จำเป็นภายในพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อดำเนินการในเรื่องการศึกษาได้

๗. การให้ความช่วยเหลือของ NGO จะดำเนินการเฉพาะผู้หนีภัยจากการสู้รบที่เป็นพลเรือนเท่านั้นโดยไม่มีการประชาสัมพันธ์ ไม่มีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทางการเมือง และการปฏิบัติงานจะต้องไม่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับพม่า

๘. หากเจ้าหน้าที่ของ NGO ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ให้จังหวัดดำเนินการตามขั้นตอน คือ การตัดเตือน การงดต่อขยายเวลาอยู่ในประเทศไทย และรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ แต่หากยังมีการฝ่าฝืนให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติตรวจคนเข้าเมือง

การดำเนินการต่อนักศึกษาพม่าและกลุ่มบุคคลชาติพม่าในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน ความเป็นมา

จากการที่ประเทศพม่ามีการปกครองในระบอบสังคมนิยมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๕ และต่อมาได้เกิดปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ มีการคอร์รัปชันในวงราชการอย่างมหาศาล ประชาชนถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพมาโดยตลอดจนกระทั่ง เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ กลุ่มนักศึกษาพม่าและประชาชนทั่วประเทศได้รวมตัวกันชุมนุมประท้วงเรียกร้องประชาธิปไตย และรัฐบาลทหารได้ส่งกำลังทหารเข้าล้อมปราบปรามอย่างรุนแรง ทำให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก นักศึกษาเหล่านั้นจึงได้หลบหนีเข้าไปอยู่กับกองกำลังชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย-พม่า และบางส่วนได้หลบหนีเข้าลี้ภัยทางการเมืองอยู่ในประเทศไทย

ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล โดย พล.อ. ชอ หม่อง ได้จัดตั้งรัฐบาลชั่วคราวขึ้น เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๑ และได้ใช้กำลังทหารเข้าปราบปรามกลุ่มต่อต้านต่างๆ ทำให้นักศึกษาพม่ากับประชาชนหลบหนีเข้าร่วมกับกองกำลังชนกลุ่มน้อย และหลบหนีเข้ามาในเขตประเทศไทยมากขึ้น จากนั้นรัฐบาลทหาร พล.อ. ชอ หม่อง ได้จัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ แต่รัฐบาลทหารพม่ากำหนดเงื่อนไขหลายประการที่สื่อให้เห็นว่าจะไม่ยอมมอบโอนอำนาจการบริหารประเทศให้แก่พรรค NATIONAL LEAGUE FOR DEMOCRACY (NLD) ของนางออง ซาน ซู จี ซึ่งเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับคะแนนเสียงในการเลือกตั้งมากที่สุด ดังนั้น ในระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงเกิดการชุมนุมประท้วงครั้งใหญ่ของนักศึกษาพม่าและประชาชน พระสงฆ์และนักการเมือง ซึ่งรัฐบาลทหารพม่าได้ใช้กำลังเข้าปราบปรามอย่างเหี้ยมโหด ยังผลให้นักการเมือง นักศึกษา ครูอาจารย์ ประชาชน พระสงฆ์ ฯลฯ เป็นจำนวนมากต้องหลบหนีเข้ามาลี้ภัยในประเทศไทย

รัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้มาโดยตลอด เนื่องจากเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความมั่นคงของชาติและภาพพจน์ของประเทศในสายตาประชาชาติจึงมีการกำหนดมาตรการดำเนินการต่อผู้ลี้ภัยทางการเมืองชาวพม่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นต้นมา ได้มีมติ ครม. เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๔ อนุมัติให้จัดตั้งศูนย์นักศึกษาพม่าที่หลบซ่อนอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยใช้อำนาจตาม มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้รับนักศึกษาพม่าเข้าพักอาศัยในศูนย์นักศึกษาพม่าตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา จนถึงวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ รัฐบาลไทยโดยมติของสภาความมั่นคงแห่งชาติ ได้สั่งการให้ปิดศูนย์นักศึกษาพม่าบ้านมณีลอย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี และเคลื่อนย้ายนักศึกษาพม่า (POC) และกลุ่ม Border Case มาอยู่ ณ พื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน อำเภอสวนผึ้ง เพื่อดำเนินการตามวิธีการส่งตัวไปตั้งถิ่นฐานยังประเทศที่สามต่อไป

การจัดเตรียมพื้นที่รองรับ

ปรับปรุงพื้นที่ซึ่งเคยเป็นสนามกีฬาและลานจอดเฮลิคอปเตอร์ เนื้อที่ประมาณ ๕ ไร่ จัดตั้งเป็น Zone ๔ ((Zone ๑-๓ เป็นที่อยู่อาศัยของผู้หนีภัยจากการสู้รบ) พร้อมทั้งจัดสร้างอาคารที่พัก จำนวน ๑๐ หลัง เพื่อรองรับนักศึกษาพม่าและกลุ่มบุคคลสัญชาติพม่า

การเคลื่อนย้ายนักศึกษาพม่า

ดำเนินการเคลื่อนย้ายนักศึกษาพม่าและกลุ่มบุคคลสัญชาติพม่าจากศูนย์นักศึกษาพม่าบ้านมณีลอยมายังพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ในวันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ.

๒๕๕๕ โดยการสนธิกำลังระหว่างฝ่ายปกครอง หน่วยทหาร ตำรวจ ตชด. ในพื้นที่ จำนวนนักศึกษาพม่า และกลุ่มบุคคลสัญชาติพม่าที่เคลื่อนย้ายมา จำนวน ๓๙๓ คน ๑๕๓ คน

การเคลื่อนย้าย POC

การดำเนินการเคลื่อนย้าย POC จากกระทรวงมหาดไทย ระหว่างวันที่ ๒๒ มีนาคม- ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ มายังพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน จำนวน ๕๑๘ คน ๑๕๑ ครอบครัว

สิทธิในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน

มีการให้ความช่วยเหลือโดยการแจกจ่ายเสบียงอาหารตามปกติของพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านถ้ำหิน การติดต่อสื่อสารสามารถทำได้โดยผ่านทางไปรษณีย์ ซึ่งมีตู้ไปรษณีย์ที่อำเภอสวนผึ้งจัดให้เท่านั้น ไม่อนุญาตให้ติดต่อสื่อสารทางอื่นโดยเฉพาะโทรศัพท์อย่างเด็ดขาด

ข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิ

๑. จากกรณีที่มีการคุมกำเนิดผู้หนีภัยจากการสู้รบยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ทำให้มีอัตราการเกิดของเด็กในพื้นที่พักพิงชั่วคราวสูงไม่ว่าจะมาจากเหตุผลทางศาสนาหรือความต้องการเพิ่มประชากรนั้น คณะกรรมการเห็นว่าพื้นที่พักพิงแห่งนี้ไม่มีหน่วยงานที่มีความชำนาญและประสบการณ์ทางด้าน การวางแผนครอบครัวโดยเฉพาะเข้ามาร่วมทำงาน ดังเช่นพื้นที่พักพิงชั่วคราวบ้านแม่หละ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีสวท.ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากUNHCR ให้เข้าไปร่วมดำเนินการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีหน้าที่ควบคุม ดูแลผู้หนีภัยจากการสู้รบในพื้นที่พักพิงชั่วคราวควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้ในการบริหารจัดการในเรื่องดังกล่าวกับพื้นที่พักพิงชั่วคราวอื่นๆ ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการเรื่องนี้
๒. กรณีที่พื้นที่พักพิงชั่วคราวตั้งอยู่ในภูมิภาคซึ่งเป็นหุบเขา มีช่องทางการเข้าออกพื้นที่พักพิงชั่วคราวโดยเฉพาะตามช่องทางธรรมชาติมากมาย อาจทำให้เกิดการลักลอบหลบหนีออกจากพื้นที่พักพิงชั่วคราวเพื่อไปทำงานทำ ซึ่งจะเป็นปัญหาในการควบคุมดูแล และปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย

นาย เฉลิมชัย ศรีจันทร์

นิติกร ๕

ผู้สรุปการเดินทาง